

DECIZIE

29 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Vera Macinskaia
Ion Vîlcov
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital
Străin „Den Braven Siliconi” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului
Vamal Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2012, prin care
acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 03 septembrie 2012, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea
actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că este importatorul produsului
„Spumă poliuretanică monocomponentă cu aplicare manuală, pentru montaj și izolații
în construcții, industrie și aplicații casnice – Purfoam ZWALUW”. Conform
documentelor de însoțire, inclusiv declarațiilor de export, certificatului de conformitate
și raportului de expertiză nr. 0111496 din 21 ianuarie 2005, întocmit de către Camera
de Comerț și Industrie, produsul respectiv se clasifică conform Nomenclatorului de
Mărfuri al RM în poziția tarifară – 390950900.

Menționează că la 21 august 2012, administratorului ÎCS „Den Braven Siliconi”
SRL i-au fost aduse la cunoștință procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale
nr. 50 din 20 august 2012 și decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise
de către Biroul Vamal Chișinău.

Susține că din conținutul procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale
nr. 50 din 20 august 2012 rezultă că în baza art. 1(21¹) și 181¹ din Codul vamal,
inspectorul Secției control ulterior a efectuat reverificarea selectivă a declarațiilor
vamale de import a Biroului Vamal Chișinău, în special procedura de vămuire asupra
tranzacțiilor economice externe efectuate de către agentul economic SRL „Den Braven
Siliconi”. În urma analizei declarațiilor vamale și verificării concordanței dintre
documentele de însoțire cu cele întocmite la declarare, în ceea ce privește denumirea

mărfurilor importate, în special spuma de poliuretani, a constatat că conform declarațiilor vamale, SRL „Den Braven Siliconi” a importat spumă poliuretanică ca un produs finit, care poate fi imediat utilizat pentru destinații multiple, în recipiente aerosolice, cu compoziție specială conform descrierii pe ambalajul produsului, declarându-le la poziția tarifară 3909509000 (taxa vamală 0%), dar conform Sistemului Armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (note explicative), potrivit prevederilor Nomenclatorului mărfurilor, aceste mărfuri urmau a fi clasificate la poziția tarifară 321410100 (taxa vamală 6,5%).

Conform deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emisă de Biroul Vamal Chișinău, în temeiul procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012, s-a dispus încasarea drepturilor de import de la SRL „Den Braven Siliconi” în sumă totală de 3843452,55 lei (taxa vamală - 2538721,34 lei, TVA - 507744,25 lei, penalitate - 796986,96 lei).

La 22 august 2012, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a depus la Biroul Vamal Chișinău și Serviciul Vamal al RM, cereri prelabile, prin care și-a exprimat dezacordul cu actele administrative menționate.

La 30 august 2012, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a primit de la Serviciul Vamal al RM răspuns la cererea prelabilă, prin care se confirmă legalitatea deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emisă de către Biroul Vamal Chișinău, iar cererea prelabilă a fost respinsă.

Consideră că Biroul Vamal Chișinău, la întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și emiterea deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, a aplicat ilegal retroactivitatea actului normativ emis de Serviciul Vamal și, anume, ordinul nr. 310 din 27 iunie 2012, care a intrat în vigoare la 13 iulie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”. Atât textul acestui act normativ, cât și Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003 prevăd expres că el nu poate avea efect retroactiv, adică nu poate fi aplicat declarațiilor vamale care au fost validate până la 13 iulie 2012, însă, Biroul Vamal Chișinău a ignorat normele imperative de drept și a transcris cuvânt în cuvânt normele metodologice aprobate de Serviciul Vamal la 13 iulie 2012 în procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012, care se referă la importuri efectuate pe perioada 2008 - mai 2012.

Insistă că normele metodologice, aprobate de Serviciul Vamal nu pot avea efect retroactiv și sunt obligatorii din momentul publicării lor în Monitorul Oficial, așa cum este prevăzut expres de normele art. 141² din Codul vamal.

Invocă că, deși organul vamal în procesul-verbal nr. 50 din 20 august 2012 nu face trimitere expresă la ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, deoarece acesta nu poate avea efect retroactiv, în situația în care au fost recalculate drepturi de import pentru anii 2008-2012, însă argumentarea conținută în acest proces-verbal este identică cu normele metodologice, care au intrat în vigoare abia la 13 iulie 2012.

În afară de aceasta, Biroul Vamal Chișinău a aplicat retroactiv și noțiunea de „control ulterior”, care a fost introdusă în Codul Vamal prin Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012, or, în textul procesului-verbal contestat se face direct referire la art. 1 pct.21¹ din Codul vamal, prin urmare rezultă că

inspectorul vamal Tanasiev Mihail a efectuat un control ulterior, pentru declarațiile vamale validate în perioada 2008 - 2012, atunci când legislația vamală nu conținea așa noțiune ca „control ulterior”. În general, modalitatea de control vamal sub formă de control ulterior a fost introdusă în legislația vamală prin Legea nr. 114 din 17 iunie 2010, în vigoare din 16 iulie 2010, în temeiul căreia a fost completat art. 185 din Codul vamal, însă inspectorul vamal a supus controlului ulterior și declarațiile vamale validate în anii 2008, 2009, 2010, atunci când organul vamal nu avea împuterniciri legale să efectueze controale ulterioare, or, art. 6 alin. (2) din Codul vamal prevede expres că activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală.

De asemenea, consideră că în urma reverificării declarațiilor vamale depuse de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL în anii 2008 - 2012 referitor la importul produsului „spumă poliuretanică, în tub aerosol”, organul vamal nu a constatat careva informații inexacte sau incomplete care ar fi stat la baza vămuirii acestui produs, deoarece astfel de informații lipsesc, însă cu toate acestea, a emis ilegal și absolut nemotivat decizia de regularizare.

De fapt, întemeindu-și acțiunile sale pe prevederile art. 181¹ din Codul vamal, Biroul Vamal Chișinău a efectuat o modificare ilegală din oficiu a declarațiilor vamale în litigiu, care au fost validate în modul corespunzător de către alți colaboratori vamali. Procesul-verbal contestat nu cuprinde absolut nici o referire la careva informații inexacte sau incomplete din declarațiile vamale reverificate, așa cum prevede expres norma art. 181¹ alin. (3) din Codul vamal, or, organul vamal, în situația în care a validat declarațiile vamale și a acordat liber de vamă, cunoștea cu certitudine poziția tarifară la care au fost clasificate mărfurile importate de către reclamant, însă la acel moment organul vamal nu a emis nici un act de inspecție în acest sens, prin care ar fi obligat declarantul să modifice poziția tarifară. Or, inspectorul Secției control ulterior, Tanasiev Mihail nu a efectuat nici o verificare a declarațiilor vamale, dar având studii juridice, s-a expus pe larg în procesul-verbal nr. 50 din 20 august 2012 referitor la caracteristicile și compoziția chimică a produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, prin ce vădit și-a depășit atribuțiile și competențele funcționale.

Susține că organul vamal a încălcat Regula nr. 3 lit. a) din Regulile generale pentru interpretarea sistemului armonizat, care prevede că atunci când mărfurile ar putea fi clasificate în două sau mai multe poziții prin aplicarea regulii 2 b) sau în orice alt caz, clasificarea se face după cum urmează: poziția cea mai specifică are prioritate față de pozițiile cu un conținut mai general.

Consideră că produsul „Spuma poliuretanică, în tub aerosol” nu poate fi clasificat în două sau mai multe poziții, dar trebuie de clasificat în poziția 390950900, însă cu toate acestea, în cazul în care la organul vamal au apărut dubii nefondate la clasificare tarifară, acesta trebuia să se conducă anume de regula menționată, din care cu certitudine ar rezulta că poziția 390950900 este mai specifică decât poziția 321410100, întrucât însăși din denumirea mărfii, compoziția chimică și alte caracteristici rezultă că „Spuma poliuretanică, în tub aerosol” este poliuretan sub formă primară și nicidecum alte masticuri.

Solicită declararea ilegală și anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și a deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise de către Biroul Vamal Chișinău.

La 09 noiembrie 2012, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat obligarea Biroului Vamal Chișinău să restituie suma de 200000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2012 a fost admisă acțiunea, fiind declarate ilegale și anulate procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise de către Biroul Vamal Chișinău și a fost obligat Biroul Vamal Chișinău să restituie ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL suma de 200000 lei.

La 22 februarie 2013, Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Recurentul Biroul Vamal Chișinău, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, deoarece a fost interpretată în mod eronat legea.

Menționează că la caz, în mod categoric, au relevanță prevederile art. 181¹ din Codul vamal.

Sustine că prima instanță a concluzionat eronat precum că nu au fost prezentate careva informații inexacte sau incomplete de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL , deoarece anume din motivul că la momentul vămuirii, intimata nu a dispus de date complete referitor la codul tarifar al mărfurilor, a fost posibilă încadrarea tarifară greșită. Respectiv prin scrisoarea nr. 6777 din 29 august 2012 au și fost sesizate organele de urmărire penală.

Afirmă că greșite sunt și afirmațiile intimatei precum că Biroul Vamal Chișinău nu mai era în drept să recalculeze plățile respective după ce marfa a fost pusă în circulație liberă, deoarece conform pct. 61-63 din Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal, în scopul stabilirii modului în care persoanele fizice sau juridice au respectat reglementările vamale, organul vamal abilitat efectuează controlul ulterior al operațiunilor de vămuire. Controlul vamal ulterior se exercită pe perioada de prescripție a drepturilor de import sau de export, calculată de la data acordării liberului de vamă. În cadrul aceluiași termen pot fi încasate sau restituite diferențe de drepturi vamale constatate.

Invocă că pînă la intrarea în vigoare a ordinului Serviciului Vamal nr. 310-o, precum și pînă la întocmirea deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, intimatul importa marfa ce servește drept obiect al raportului material litigios, atribuindu-i codul tarifar 3214101000, fapt confirmat și prin extrasul din Sistemul informațional ASYCUDA pentru perioada 01 ianuarie 2008 – 01 octombrie 2012. Respectiv, conform declarațiilor vamale nr. 3027I21906 din 04 iunie 2012, nr. 3027I23578 din 14 iunie 2012, nr. 3027I24783 din 21 iunie 2012, nr. 3027I26763 din 03 iulie 2012, nr. 3027I28756 din 16 iulie 2012, nr. 3027I29889 din 23 iulie 2012, nr. 3027I31692 din 01 august 2012 și nr. 3027I33747 din 15 august 2012, pentru marfa „poliuretani sun formă primară spumă” se indica codul corect 3214101000, ceea ce confirmă încă o dată că pentru declarațiile vamale indicate în tabelul nr. 1 urma să fie indicat codul corect al mărfii importate, adică nu codul tarifar 390950900.

De asemenea, invocă că este neîntemeiată concluzia primei instanțe cu privire la obligarea Biroului Vamal Chișinău să restituie intimatei suma de 200000 încasată la 23 august 2012, or, conform pct. 7 din ordinul Serviciului Vamal nr. 267-O din 02 octombrie 2009 privind formularul, modul de completare și utilizare a deciziei de

regularizare, decizia de regularizare aprobată de către șeful biroului vamal obține statut de titlu executoriu și în termen de 4 zile calendaristice după semnarea de către plătitorul vamal, se reflectă prin metoda de calcul, în fișa de evidență a plătitorului vamal. Prin urmare, decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, în calitate de titlu executoriu, urmează să fi onorată imediat și necondiționat.

În afară de aceasta, sunt nefondate concluziile instanței precum că la vămuirea mărfurilor intimatului prin intermediul brokerului vamal, în toate declarațiile vamale de import din perioada anilor 2008 – 2012 era indicat codul tarifar 3909509000, or, în instanța de judecată a fost demonstrat contrariul cu indicarea concretă a declarațiilor vamale, în care este indicat de către intimată codul tarifar corect 3214100100, fără intervenția organului vamal.

Eronată consideră și concluzia primei instanțe precum că organul vamal, la întocmirea actelor contestate, a folosit drept bază legală exclusiv doar ordinul Serviciului Vamal nr. 310-o din 27 iunie 2012, din considerentul că organul vamal în conformitate cu prevederile legale menționate s-a folosit nemijlocit de Notele explicative ale Convenției internaționale privind sistemul armonizat de codificare și descriere a mărfurilor din 14 iunie 1983, aprobate de Organizația Mondială a Vămile, la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia hotărârii primei instanțe din 07 decembrie 2012 a fost expediată în adresa Biroului Vamal Chișinău la 27 decembrie 2012, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 230).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, la 22 ianuarie 2013, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele dosarului rezultă că la 20 august 2012, în temeiul art. art. 1 (21¹) și 181¹ din Codul vamal, inspectorul Secției control ulterior, Mihail Tanasiev a efectuat reverificarea selectivă a declarațiilor vamale de import a Biroului Vamal Chișinău asupra tranzacțiilor economice externe efectuate de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL, în urma căruia a fost întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012.

Conform anexei la procesul-verbal menționat, controlului au fost supuse în total 131 de declarații vamale de import și, anume, pentru anul 2008 - 16 declarații vamale, pentru anul 2009 - 32 declarații vamale, pentru anul 2010 - 40 declarații vamale; pentru anul 2011 - 35 declarații vamale și pentru anul 2012 - 8 declarații vamale.

Din conținutul procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012, rezultă că în urma controlului efectuat, s-a constatat că în urma

analizei declarațiilor vamale enunțate și verificării concordanței dintre documentele de însoțire cu cele întocmite la declarare, în ceea ce privește denumirea mărfurilor importate, în special spuma de poliuretani (Zwaluw, Distyk, MCF, Proby, Supraten, Conplast 300-825), s-au stabilit cazuri de clasificare tarifară eronată, unde s-au expus la risc cota de taxare prin atribuirea codului tarifar vulnerabil în urma căruia nu au fost percepute în mărime deplină drepturile de import.

Conform examinării caracteristicilor mărfii „Spumă poliuretanică” s-a constatat că „Spuma poliuretanică” se utilizează în construcții pentru montarea ușilor și ferestrelor în pereți, umplerea golurilor, izolații termice și fonice. Produsul este ambalat în tub aerosol. La ieșirea din tub acesta devine spumos, ce sub influența condițiilor atmosferice se întărește și prezintă un poliuretan rigid. Baza chimică a spumei poliuretane o constituie prepolimeri de poliolă și izocianat (odată cu finalizarea reacției de legătură a acestora este format un nou produs numit poliuretan), gaz propulsor, catalizatori (acceleratori de procese chimice), agenți de suprafață activi, ce îmbunătățesc rezistența de legătură și substanțe de rezistență la foc. Clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol” poate fi privită sub diferite aspecte: la poziția tarifară 3214 în baza caracteristicii acesteia, fiind mastică complet formată pe bază de materiale plastice și la poziția tarifară 3909 conform componenței chimice de bază (poliuretan).

Notele explicative la sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, aprobate de Organizația Mondială a Vămilei, stipulează următoarele: - considerațiile generale de la Capitolul 32 „Extracte tanante sau colorante; tanini și derivații lor; pigmenți și alte substanțe colorante; vopsele și lacuri; masticuri; cerneluri” stipulează că în cazul anumitor masticuri de la poziția 3214, amestecarea sau adăugarea diferiților constituenți (de exemplu întăritoare) se efectuează în momentul întrebuintării; - poziția tarifară 3214 „Chit pentru geamuri, chit pentru îmbinări, cimenturi de rășină și alte masticuri; glet pentru zugrăvit; gleturi nerefractare de tipul celor utilizate în construcții la fațade, pereți interiori, podele, tavane și similare” cuprinde masticuri bazate pe materiale plastice (cum ar fi poliesteri, poliuretani, siliconi și rășină epoxidică) aditivitate într-o proporție mare (până la 80 %) cu materiale de umplutură foarte diverse cum sunt argile, nisipul sau alți silicați, dioxidul de titan, pulberile metalice. Unele dintre masticuri nu se întăresc și rămân lipicioase după aplicare (de exemplu etanșări acustice). Altele se întăresc prin evaporarea solventului, sub influența condițiilor atmosferice sau prin reacția diferitelor componente amestecate. Masticurile sunt utilizate în special pentru sigilarea unor componente în construcții, obturarea fisurilor, pentru asigurarea etanșeității sau, în anumite cazuri, pentru asigurarea fixării sau aderenței pieselor; - poziția tarifară 3909 „Rășini aminice, rășini fenolice și poliuretani, sub forme primare” cuprinde poliuretani prezenți sub mai multe forme, dintre care cele mai importante sunt spumele, elastomerii și acoperirile și căptușelile. Sunt utilizați în egală măsură ca adezivi, compuși de formare și fibre. Cu toate că componenta de bază a produsului „Spumă poliuretanică” este poliuretanul, caracterul principal al produsului este oferit de caracteristicile lui ca un mastic finisat și de destinația acestuia ca o etanșare pe bază de materiale plastice.

Conform deciziei Comitetului pentru Sistemul Armonizat al Organizației Mondiale a Vămilei, poziția tarifară 3214 nu se limitează doar la produsele cu un procent mare de umplutură.

De asemenea, s-a mai constatat că produsul „Spumă poliuretanică, în tub aerosol” conține și alți aditivi, cum ar fi cele ignifuge (neinflamabile) și gaze propulsoare, care îl face potrivit pentru o utilizare specifică (ca o mastică de la poziția 3214). Din acest motiv, produsul „Spumă poliuretanică, în tub aerosol” urmează a fi clasificat la poziția tarifară 3214 (sub poziția 3214 10) prin aplicarea regulii nr. 1 ce prevede că pentru scopuri juridice clasificarea mărfurilor în Nomenclator se realizează reieșind din textul pozițiilor mărfurilor și a notelor corespunzătoare referitoare la secțiuni sau capitole” și regulii nr. 6 de interpretare a Nomenclatorului mărfurilor al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1525 din 29 decembrie 2007.

Astfel, conform declarațiilor vamale, SRL „Den Braven Siliconi” a importat „Spumă poliuretanică” ca un produs finit, care poate fi imediat utilizat pentru destinații multiple, în recipiente aerosolice, cu compoziție specială conform descrierii pe ambalajul produsului, declarându-le la poziția tarifară 3909509000 (taxa vamală 0%), dar conform Sistemului Armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (note explicative), potrivit prevederilor Nomenclatorului mărfurilor, aceste mărfuri urmau a fi clasificate la poziția tarifară 321410100 (taxa vamală 6,5%).

Ulterior, în baza procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012, Biroul Vamal Chișinău a emis decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, prin care a dispus încasarea drepturilor de import de la SRL „Den Braven Siliconi” în cuantum total de 3843452,55 lei (taxa vamală -2538721,34 lei, TVA - 507744,25 lei, penalitate - 796986,96 lei).

Conform ordinul de plată nr. 283 din 23 august 2012, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a achitat suma de 200000 lei (f. d. 44, vol. II).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a solicitat declararea ilegală și anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și a deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise de către Biroul Vamal Chișinău și obligarea Biroului Vamal Chișinău să restituie suma de 200000 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, declarând ilegale și anulând procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise de către Biroul Vamal Chișinău și obligând Biroul Vamal Chișinău să restituie ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL suma de 200000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de prima instanță este una legală și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că conform procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și deciziei de regularizare nr. 294 din 20 august 2012, emise de către Biroul Vamal Chișinău și conform referințelor prezentate de către reprezentanții recurentului Biroul Vamal Chișinău, acțiunile organului vamal de reverificare a declarațiilor vamale și de recalculare a drepturilor de import în privința intimei ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL au fost întreprinse în conformitate cu prevederile art. 181¹ și 141² din Codul vamal.

Conform art. 141² din Codul vamal, clasificarea mărfurilor se efectuează de către declarant. Ea constă în stabilirea, pentru mărfurile declarate organelor vamale, a unui cod conform Nomenclatorului mărfurilor. În caz de clasificare incorectă a mărfurilor, organele vamale au dreptul să efectueze de sine stătător clasificarea lor în corespundere cu Nomenclatorul mărfurilor. Serviciul Vamal este împuternicit să emită pentru unele tipuri de mărfuri norme metodologice cu privire la clasificarea lor, asigurând publicarea acestor norme. Decizia Serviciului Vamal cu privire la clasificarea mărfurilor este obligatorie. Declarantul este în drept să conteste decizia în modul stabilit de legislația în vigoare.

Conform art. 181¹ din Codul vamal, organul vamal are dreptul ca, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 5 ani de la acordarea liberului de vamă, să modifice declarația vamală. În termenul prevăzut la alin.(1), organul vamal verifică orice document, registru și evidență referitoare la mărfurile vămuite sau la operațiunile comerciale ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional, în operațiunile menționate, sau al oricărei alte persoane care se află în posesia acestor acte sau deține informații în legătură cu acestea. De asemenea, poate fi făcut și controlul fizic al mărfurilor dacă acestea mai există. Dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, ținând seama de noile informații obținute. Organul vamal stabilește modelul documentului necesar regularizării situației, precum și instrucțiunile de completare a acestui document. În cazul în care se constată că a luat naștere o obligație vamală sau că au fost plătite sume în plus, organul vamal ia măsuri pentru încasarea diferențelor în minus sau pentru rambursarea sumelor plătite în plus, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare. Dacă, la controlul ulterior al declarațiilor, stabilește, potrivit alin.(3), diferențe în plus sau în minus și la alte taxe și impozite datorate statului în cadrul operațiunilor vamale, organul vamal va lua măsuri pentru încasarea diferențelor în minus constatate. Sumele plătite în plus la aceste taxe și impozite se restituie potrivit normelor legale care le reglementează. Dacă încălcarea reglementărilor vamale constituie, după caz, contravenție sau infracțiune, autoritatea vamală este obligată să aplice sancțiuni contravenționale ori să sesizeze organele de urmărire penală.

Reieșind din prevederile legale menționate, cât și din materialul probator se reține că prima instanță corect a constatat că organul vamal, prin emiterea actelor administrative contestate, de fapt a modificat din oficiu și unilateral 131 de declarații vamale de import prezentate de către declarantul ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL pe perioada anilor 2008 - 2012, la compartimentul poziției tarifare a mărfii „Spumă poliuretanică”, fiind modificat codul declarat de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL din 3909509000 în 321410100, având ca consecință regularizarea situației prin recalcularea drepturilor de import și încasarea penalităților, deoarece conform anexei nr. 1 la Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997, taxa vamală pentru mărfurile de la codul 3909509000 este 0%, iar pentru mărfurile de la codul 321410100 este de 6,5 %.

În acest context este de remarcat că art. 181¹ alin. (3) din Codul vamal oferă dreptul incontestabil al organului vamal să purceadă la modificarea din oficiu al

declarațiilor vamale și efectuarea recalculării drepturilor de import, doar într-un singur caz, dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete.

Însă, în toate cele 131 de cazuri de prezentare a declarațiilor vamale vizate în controlul efectuat de către Biroul Vamal Chișinău nu au fost prezentate careva informații inexacte sau incomplete de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL.

Din contra, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că intimata ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a încadrat corect marfa importată „Spuma poliuretanică” la codul mărfar 3909509000, deoarece acesta corespunde tuturor documentelor de însoțire a mărfii și, anume, declarațiilor de export, invoice-urilor, certificatelor de origine și de conformitate a mărfii, informațiilor prezentate de către producător, care au fost examinate și cercetate nemijlocit în ședințele de judecată ale primei instanțe.

De altfel, potrivit declarației nr. 49716 din 08 noiembrie 2012 a producătorului Den Braven România Comex SRL rezultă că la exporturile mărfii „Spumă poliuretanică” ambalată în tuburi realizată de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL începând cu anul 2007 și până în prezent, a fost respectat nomenclatorul de mărfuri și a fost încadrat corect acest produs la codul de 390950900 în conformitate cu rețeta de fabricație și a tuturor documentelor însoțitoare, fișelor tehnice și de siguranță, în declarație fiind indicat că producătorul la export nu a avut nici o reclamație din partea autorităților vamale române în ceea ce privește încadrarea produsului spumă poliuretanică la codul 3909509000.

Totodată, aici instanța de recurs ține să menționeze că la vămuirea mărfurilor, declarantul ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL, prin intermediul brokerului vamal, în toate declarațiile vamale de import a inclus datele și informația, inclusiv și codul mărfii din declarațiile vamale eliberate de autoritatea vamală a României și actele eliberate de uzina producătoare, conform cărora codul mărfii „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, importate pe teritoriul Republicii Moldova în perioada anilor 2008 - 2012, era indicat 3909509000.

Or, prin informații inexacte sau incomplete, în sensul prevederilor art. 181¹ alin. (3) din Codul vamal, este de înțeles existența datelor false, denaturate, imprecise, care se pot conține în documentele însoțitoare sau în declarația vamală propriu zisă prezentată de declarant, însă în speță, avînd sarcina probațiunii, recurentul Biroul Vamal Chișinău nu a demonstrat în nici un fel existența unor astfel de informații false și inexacte referitoare la regimul vamal de import.

Mai mult, din explicațiile reprezentantului recurentului Biroul Vamal Chișinău, Mihail Tanasiev, funcționarul care nemijlocit a efectuat controlul vamal și a întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 21 august 2012, rezultă că la întocmirea actului administrativ contestat s-a ghidat nemijlocit și exclusiv de ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, care a fost publicat în Monitorul Oficial al RM la 13 iulie 2012 și care conține date concrete referitor la caracteristicile fizice și chimice ale produsului „Spumă poliuretanică” și, anume, în acest ordin se conține indicația privind încadrarea acestui produs la codul 321410100.

La caz este de reținut și faptul că din conținutul procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și textul ordinului Serviciului Vamal

nr. 310 din 27 iunie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, se constată incontestabil faptul că textul procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012, și anume, argumentarea juridică a emiterii actului administrativ contestat, este preluat integral din Normele metodologice privind clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, care au fost aprobate anume prin ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012, în vigoare din 13 iulie 2012, fapt care indică incontestabil că la emiterea actelor contestate organul vamal a aplicat retroactivitatea actului emis de Serviciul Vamal și anume, ordinul nr. 310 din 27 iunie 2012, referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, ceea ce la caz este inadmisibil.

Or, potrivit art. 6 alin. (2) din Codul vamal, activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente.

Conform art. 12 alin. (2) din Codul vamal, actele normative emise de Serviciul Vamal intră în vigoare în conformitate cu legislația.

Conform art. 18 alin. (4) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18 iulie 2003, actul normativ, de regulă, nu are efect retroactiv.

Art. 141¹ din Codul vamal prevede că nomenclatorul mărfurilor se aprobă de Guvern în concordanță cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, iar art. 141² alin. (3) din Codul vamal prevede că Serviciul Vamal este împuternicit să emită pentru unele tipuri de mărfuri norme metodologice cu privire la clasificarea lor, asigurând publicarea acestor norme.

Conform pct. 66 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, Notele explicative, avizele de clasificare și alte avize referitoare la interpretarea Sistemului armonizat, precum și recomandările emise de Comitetul Sistemului armonizat și aprobate de Consiliul de cooperare vamală conform Convenției internaționale privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983, se aplică de birourile vamale pe baza actelor normative ale Serviciului Vamal.

Astfel, conform ordinului Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, în vigoare din 13 iulie 2012, prin acest act normativ, Serviciul Vamal a emis pentru produsul „Spumă poliuretanică, în tub aerosol” norme metodologice cu privire la clasificarea acestui produs, la emiterea cărora Serviciul Vamal a aplicat Notele explicative, precum și decizii emise de Comitetul Sistemului armonizat și aprobate de Consiliul de cooperare vamală conform Convenției internaționale privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983.

La acest capitol, instanța de recurs găsește drept justă constatarea primei instanțe precum că, anume, Serviciul Vamal este unica autoritate competentă să emită astfel de norme metodologice, prin intermediul actelor sale normative sub formă de ordine, care ulterior urmează a fi aplicate de către birourile vamale teritoriale, însă conform prevederilor art. 141² alin. (3) din Codul vamal și prevederilor Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și

locale, aceste ordine în mod obligatoriu se publică în Monitorul Oficial al RM și produc efecte juridice anume din momentul publicării, neavând caracter retroactiv.

Or, potrivit pct. 3 din ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012 referitor la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, prezentul ordin intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar la 13 iulie 2012, ordinul respectiv a fost publicat.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră drept justă concluzia primei instanțe cu referire la faptul că ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 27 iunie 2012 produce efecte juridice începând cu 13 iulie 2012, data publicării în Monitorul Oficial al RM, iar normele metodologice aprobate prin ordinul respectiv pot fi aplicate doar începând cu 13 iulie 2012, acestea neavând efect retroactiv, însă recurentul Biroul Vamal Chișinău, la emiterea actelor administrative contestate, a aplicat retroactivitatea, pentru perioada anilor 2008 - mai 2012, normele metodologice cu privire la clasificarea produsului „Spumă poliuretanică, în tub aerosol”, iar în consecință, aceste acte administrative sunt ilegale.

Mai mult ca atât, la caz prezintă relevanță și faptul că marfa importată de către ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL, la momentul importului, a fost supusă controlului vamal și ulterior, în temeiul declarațiilor vamale vizate în actele administrative contestate, în care produsul „Spumă poliuretanică, în tub aerosol” a fost încadrat la codul 3909509000, cod ce corespundea cu declarațiile vamale de export, a fost acordat liberul de vamă.

Or, prin liberul de vamă este de înțeles că autoritatea vamală lasă la dispoziția titularului declarației vamale mărfurile vămuite, confirmând astfel legalitatea vămuirii mărfii și încadrarea corespunzătoare, conform Nomenclatorului mărfurilor.

Conform art. 11 lit. j) din Codul vamal, în atribuțiile organelor vamale intră exercitarea și perfecționarea controlului vamal, la vămuirea mărfurilor, astfel, inspectorul vamal în timpul vămuirii mărfii este obligat să verifice documentele și informațiile prezentate, inclusiv și atribuirea corectă a codului mărfii, iar în cazul în care acest cod sau alte informații au fost indicate greșit, inspectorul vamal, conform prevederilor art. 141² din Codul vamal, este obligat să efectueze de sinestătător clasificarea lor în corespundere cu Nomenclatorul mărfurilor al RM.

Prin urmare, autoritatea vamală la acordarea liberului de vamă a mărfurilor importate de ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL a acceptat anume poziția tarifară 3909509000, fără a atenționa că codul este indicat greșit.

În conexiunea celor relatate și contrar argumentelor invocate în recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău, instanța de recurs conchide că prima instanță corect a stabilit încălcarea dreptului pretins de intimat și temeinic a constatat ilegalitatea și a anulat procesul-verbal de verificare a declarațiilor vamale nr. 50 din 20 august 2012 și decizia de regularizare nr. 294 din 20 august 2012 emise de Biroul Vamal Chișinău, cât și a obligat organul vamal să restituie ÎCS „Den Braven Siliconi” SRL suma de 200000 lei, fapt ce indică la netemeinicia susținerilor invocate în recurs în sensul formulat.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs conchide că hotărârea primei instanțe a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiul și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul

judecării pricinii au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

Alte argumentele invocate de recurent, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Den Braven Siliconi” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva